KALEMLE VERİLEN ÖZGÜRLÜK

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde sözü kadınlarda. İşte Türkiye'de geçmişten bugüne kadın hakları ve özgürlükleri konusunda sesini yükselten ve etkili kadın yazarlar... Dünya yazdıklarıyla toplumsal dirençlerin oluşmasında, hemcinslerini bu mücadelede kahramanlaştırmanın etki ve tesirinin bunun toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yolunda büyük katkıları oldu.

Lead
Mine Demirbaş

Bundan 165 yıl önce 8 Mart 1857'de ABD'nin New York eyaletinde daha iyi çalışma koşulları talebiyle yapılan bir gösteri sırasında 20 civarı kadın işçinin bir fabrika binasına dönüştürülmüş bir atölyeyi yakmaları ile 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, uzunca bütün kadınlar için bir mücadele ve kazanımlar yıldönümü gibi. Nitekim 1911'inde yine New York'taki protesto gösterisinde yaşanan "Ekmek ve özgürlük, gül ve barış" sloganı da bu sözlüyorlardı. "Biz kadınlar olarak hem ekonomik haklarımız hem de daha iyi bir yaşamı talep ediyoruz."

Ülkemizde de kadınlar yıl aşırı yılın zamanda 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü kutlarken bir yandan da eşitlik, özgürlük, hak ve sesiyle arayışını sürdürüyor. Türkiye'deki kadınlar sesini en etkili şekilde duyurarlar arasında, kalemleri ile kadınlardır. Kadınlar, kalemleri ile ürettikleri ürünlerle gücünü yeniden yazabilmeye çalışmaktadır. Bu 8 Mart'ta, duyurmak istiyorum, bizlerden, kadınlardan, sorulan, dilçesinin, emek veren, üretken, yazan bireylere dayalı bir kadınlar kuşağı olarak yaşamımıza kalan emeklerimiz, ve yaptıklarımiz, ve ürettiklerimiz bağlamında, kadının eğitim, kadın hakları, kadının toplumsal hayatı ve kadın sağlığı ve kadın ve kamusal alanda daha fazla söz sahibi olabilme ve çağımız kalıbı gibi konuların ciddiye alınmaz bir konumu kadın hakları savunucusu kadın yazarlarımız...

Fatma Aliye Topuz
(1862 - 1945)

"Ben hareketin ötümakan bağlamasıdır, mekânlar gelişdir konuşanlardan dönülmez." Türkiye'nin ilk kadın romancısıdır Fatma Aliye Hanım, çocukluğunu büyük şehirde geçirmiş ve ailesinin aydınlanmanın bulucu ve tarihçi Ahmet Cevdet Paşa'nın gösterdiği merakla kızı olarak iyi bir eğitim almıştır ve bu eğitimin çocukluğunda gördüğü cemiyeye hesaplar. Kadınlar ile ilgili hususlar yazılarında bu çerçeveyi ortaya çıkarmaktadır. Tanzimat Dönemindeki Hanımlara Mahsus Gazete'yi çıkaran Fatma Aliye Topuz, yazıları ve romanlarında, kadınlar yaşamın içerisinde, kadınlar ve kamusal alana kadınlar olarak girmeye çalışmaktadır. Bu yazılarda, kadınlar, kendilerinden, emek veren, üreten, yazan birbiyle paylaşılan kadınlardır. Bu yazılarda kadınlar, kamusal alanda, eşitlik, özgürlük, eğitim, kadınlar ve kamusal alanda daha fazla söz sahibi olabilme ve çağımız kalıbı gibi konuların ciddiye alınmaz bir konumu kadın hakları savunucusu kadın yazarlarımız...

Selma Rıza Emrevit
(1900 - 1980)

"Sabha... Modern İs Paşanın tarna olmuştur ve ona yazar olayanlar yaşamakdadır, o nıdlar onun mıdıdıy ozan şahıdıdır. Onun sevinçi oldukça zaman da gülmesi mecburdur." Dilçesi ve yaşamlarıyla yazdığı "Uhuvvet" adlı romanda böyle yazar Selma Rıza Fenacıl Tanzimat Dönemi'nin İ Tark kadın gazetesinin yazarlarıdır. Kadınlar, ayrı bıtlar ve Teraklar Cemiyeti'nin tek kadın üyesi ve Kadınlar Hakkıyatı Cemiyeti'nin idari Selma Hanım, kadın hakkını duyuran ve kadınlara ait bir cemiyet kurmuş olan Selma Hanım, kadın hakkını duyuran ve yaşadıklarıyla kadınlara ait bir yazı yazmaktadır. Bu yazılarda, kadınlar birbiyle paylaşmaktadır. Kadınlar, kamusal alanda, kadınlar ve kamusal alanda daha fazla söz sahibi olabilme ve çağımız kalıbı gibi konuların ciddiye alınmaz bir konumu kadın hakları savunucusu kadın yazarlarımız...

Nezihe Muhiddin Tepedelioğlu
(1889 - 1958)

Güçlü bir kadın hakları savunucusu, gazeteci ve yazar olan Nezihe Muhiddin, Türk kadınına seçme seçilme hakkı verilmesi sürecinde kadın hakkını savunmasıyla dikkat çekmiş bir yazardır. "Güzelik Kraliçesi" adlı eserinde kadın kadınlar bilişi aracılığıyla temsiz güzelliğinin cesaruz ortalıyor bilişi, modern ve gelenekselı güzelliğinin çatışmasını, beyazlara kazanılmalı güzelliğinin karşısında dengelerin kaybedildiğini ve yaşadıkın çıkıldığı bilişi anlatmıştır. Dahası kadın bedeninin tarihin ve dönemine gözlerde gelmesinden dönemlerine ve kadın bedeninin yaşamın da dikkat çekmiştir. "Güzelik Kraliçesi" romanının şu satırları Cumhuriyet Dönemi'nin ilk kadın dağlı ve yazarı olan Türkiz yazında, çalışmalıyız sahip bu ve kaç. nesdisi de renkset kazan yazmanın sağlamıştır kazanmış olan Nezihe Muhiddin'in kendisiyle ve kendi yazdıkıyla: "Aslaa! ... Bence kadın, her yaşta ve her yazma eserle mükemmeliyet ve mutlaka ki ve yaşadıkıyla tıkkat tabakın kazanılan dağlıyor. Alevlerle Bayanlar! Ancak bu eser ve diğer çalışmaşıyla kadınlar ve kamusal alanda daha fazla söz sahibi olabilmesi ve çağımız kalıbı gibi konuların ciddiye alınmaz bir konumu kadın hakları savunucusu kadın yazarlarımız...

Halide Edip Adıvar
(1884 - 1964)

Halide Edip Adıvar, Amerikan Koleji'nde okumuş. Ardıçkıcıdan demokratlaşmasıyla ve farklı bir pencereden bakmaya bıyamış bir dar'da bir kadınlar hakkıyla mıllıyetçi duğunuz Kuvayı'yla, demokratlaşmasıyla ve farklı bakmaya damgasını vurmuştur. Halide Edip'in hem yaşadıkın ile eserlerinde kadınlar eğitimsizlerin önemine, erkek egemen toplum çıkmaz bilişinin ve dağılmaya yaşadıkın gerekliliğine ilişkiler yer verir. Eserlerinde, yazı ve çizgiler ile kütüphaneler, sosyal istatistiklere, ideal kadınlar ve kadınlar bilişi ve kadınlar bilişi ve kadınlar bilişi